

DATABÁZE ÚLOHY PRO NADANÉ

SPÁNEK ZVÍŘAT

učivo 1. stupně

**Mgr. Petra Pokorná, Základní škola JUDr. Josefa Mareše a
Mateřská škola, Znojmo, Klášterní 2, příspěvková organizace**

Spánek

Zvířata potřebují ke svému životu spánek stejně jako lidé. Víte, jak zvířata spí? Kolik hodin a kde? Pojďme se společně dozvědět něco nového o spánku zvířat.

Přečti si texty a zkus přijít na to, o jaké zvíře jde.

Najde si místo na mořském dně, kam se uloží ke spánku. Přivře oči a dlouhou dobu zůstává v klidu. Někdy na dobu --- [33+56-28+13-59]minut rychle změní barvu a smrští svá chapadla. I během této krátké chvíle spí hlubokým spánkem. Když se náhle probudí a nemá možnost se dospat, musí si spánek nahradit další den a spí o to déle. Většinou spí během dne.

Nemá oční víčka. Během svého spánku přestane pohybovat tykadly a zpomalí svůj metabolismus, Sníží tím svůj energetický výdej. Potřebuje dostatek odpočinku, aby se mohla dorozumívat s ostatními. Kdyby se neuyaspala, může ve svém společenství způsobit katastrofu. Spí v horních částech svého domova, protože je tam větší klid. Když je mimo svůj domov, může si krátce odpočinout třeba na stonku nějaké rostliny nebo uvnitř květu na stromech. Spí různě dlouho, od ---[kolik minut má půl hodiny] minut do --- [počet pracovních dní v týdnu]hodin. Nejvíce spí létavky, které sbírají pyl a nektar. Spí kdykoliv, ve dne i v noci. Nikdy však nespí všechny naráz.

Má dost pasivní život. Většinu dne zůstává nehybný ve vodě. Když je ráno voda ještě chladnější a pomalu se zahřívá, hledá sluneční paprsky na břehu. Pro spánek si vybírá mělčiny. Nozdry, oči a ušní otvory nechává nad vodou. Spí s jedním okem otevřeným, aby zůstal připravený, kdyby se v jeho okolí vyskytlo nějaké ohrožení. Pokud se cítí bezpečně, zavře obě duě oči. Spí i ---[7·4-2·5-1] hodin především přes den.

Spí hlavně v noci se zavřenýma očima v podobných polohách jako člověk - například na boku nebo natažená na zádech. Často si ale zdřímne i během dne. Spí v tlupách, v noci je ale někdo z tlupy vzhůru nebo v částečné bělosti, aby hlídal ostatní. Spí asi ---[počet kalendářních měsíců] hodin.

Spí v noci v intervalech dlouhých od ---[26:2-2·4] do ---[45-3·8-11] minut. Vzhledem ke své velikosti obvykle spává vstaje. Jen málokdy spí vleže. Spatně by se ji totiž ustávalo a prchalo před predátorem. Pokud se cítí v bezpečí, složí si přední nohy pod tělo a ohne si dlouhý krk tak, aby ji hlava ležela na hřbetě. Spí asi --- [známka chvalitebný] až ---[známka dostatečný] hodiny denně.

Když spí, uzavře si dýchací otvor, aby mu do plic nenatekla voda. Během spánku se vznáší ve vodě ve svislé poloze. Dospělý jedinec se nemusí obávat žádných predátorů, proto spí hlubokým spánkem. Během spánku se drží u hladiny. Často odpočívá v přítomnosti dalších pěti jedinců. Spí ve dne i v noci v intervalech ---[7·5-5·5] až ---[tucet] minut.

Jejich spánek je ovlivňován prostředím (teplotou, vlhkostí, větrem i úkolem). Obvykle spí v noci, nejčastěji mezi druhou a šestou hodinou ránní. Spí asi ---[132-65-53-12] hodiny denně. Když jsou v ohrožení, vydrží nespát i ---[56-36+42-60] dny. Vědci odhalili, že jednou za tři až čtyři dny uléhají k hodinovému spánku.

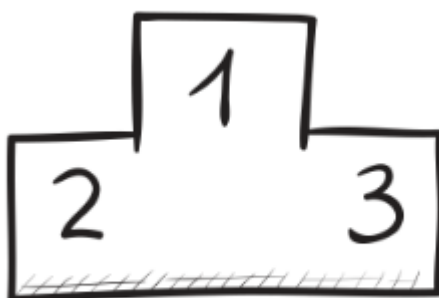
Ke spánku se ukládá spíš přes den. Pohodlně se natáhne a při spánku zavře oči. Délka spánku závisí na čase, který potřebuje k trávení. Je aktivní hlavně ráno a navečer. Horké dny tráví odpočinkem. Dokáže spát i ---[třetina hodiny v minutách] hodin denně.

Pokud jsi na zvířata nepřišel, zde je nápověda. Vylušti přesmyčky a doplň, kam patří:

vel arligo lnos ažfair rouvaň dolýkokr becinotoch ačvel

Najdi ve třídě kartičku se zvířetem. Zjisti, jak dlouho spí.
 Poskládej zvířata podle délky jejich spánku.

Kočka	.....
Koala	.....
Zebra	.....
Lemur	.....
Kráva	.....
Ježek	.....
Vačice	.....
Bobr	.....
Šimpanz	.....
Kůň	.....
Husa	.....
Koza	.....
Delfin	.....
Sova	.....
Holubice	.....
Pes	.....
Ouce	.....
Tygr	.....

KARTIČKY PRO PRÁCI (ke str. 4):

Kartičky rozstříhat, přehnout a rozmístit po třídě. Mohou pracovat samostatně, nebo ve skupinách (běhací štafeta).

Kočka	$21 - 9 =$
Koala	$35 - 12 =$
Zebra	$14 - 11 =$
Lemur	$8 + 8 =$
Kráva	$12 - 7 =$
Ježek	$24 - 6 =$
Vačice	$34 - 15 =$
Bobr	$15 - 7 =$
Šimpanz	$13 - 5 =$

Kůň	$19 - 16 =$
Husa	$6 + 5 =$
Koza	$24 - 19 =$
Delfín	$42 - 32 =$
Sova	$7 + 6 =$
Holubice	$35 - 24 =$
Pes	$6 + 4 =$
Ovce	$13 - 9 =$
Tygr	$23 - 7 =$

ŘEŠENÍ:

Chobotnice

Najde si místo na mořském dně, kam se uloží ke spánku. Přivře oči a dlouhou dobu zůstává v klidu. Někdy na dobu **15** [33+56-28+13-59] minut rychle změní barvu a smrští svá chapadla. I během této krátké chvíle spí hlubokým spánkem. Když se náhle probudí a nemá možnost se dospat, musí si spánek nahradit další den a spí o to déle. Většinou spí během dne.

Včela

Nemá oční víčka. Během svého spánku přestane pohybovat tykadly a zpomalí svůj metabolismus. Sníží tím svůj energetický výdej. Potřebuje dostatek odpočinku, aby se mohla dorozumívat s ostatními. Kdyby se nevyspala, může ve svém společenství způsobit katastrofu. Spí v horních částech svého domova, protože je tam větší klid. Když je mimo svůj domov, může si krátce odpočinout třeba na stonku nějaké rostliny nebo uvnitř květů na stromech. Spí různě dlouho, od **30** [kolik minut má půl hodiny] minut do **5** [počet pracovních dní v týdnu] hodin. Nejvíce spí létavky, které sbírají pyl a nektar. Spí kdykoliv, ve dne i v noci. Nikdy však nespí všechny naráz.

Krokodýl

Má dost pasivní život. Většinu dne zůstává nehybný ve vodě. Když je ráno voda ještě chladnější a pomalu se zahřívá, hledá sluneční paprsky na břehu. Pro spánek si vybírá mělčiny. Nozdry, oči a ušní otvory nechává nad vodou. Spí s jedním okem otevřeným, aby zůstal připravený, kdyby se v jeho okolí vyskytlo nějaké ohrožení. Pokud se cítí bezpečně, zavře obě dvě oči. Spí i **17** [7·4-2·5-1] hodin především přes den.

Gorila

Spí hlavně v noci se zavřenýma očima v podobných polohách jako člověk -například na boku nebo natažená na zádech. Často si ale zdřímne i během dne. Spí v tlupách, v noci je ale někdo z tlupy vzhůru nebo v částečné bělosti, aby hlídal ostatní. Spí asi **12** [počet kalendářních měsíců] hodin.

Žirafa

Spí v noci v intervalech dlouhých od **5** [26:2-2·4] do **10** [45-3·8-11] minut. Vzhledem ke své velikosti obvykle spává vestoje. Jen málokdy spí vleže. Spatně by se jí totiž vstávalo a prchalo před predátorem. Pokud se cítí v bezpečí, složí si přední nohy pod tělo a ohne si dlouhý krk tak, aby jí hlava ležela na hřbetě. Spí asi **2** [známka chvalitebný] až **4** [známka dostatečný] hodiny denně.

Vorvaň

Když spí, uzavře si dýchací otvor, aby mu do plic nenatekla voda. Během spánku se vznáší ve vodě ve svislé poloze. Dospělý jedinec se nemusí obávat žádných predátorů, proto spí hlubokým spánkem. Během spánku se drží u hladiny. Často odpočívá v přítomnosti dalších pěti jedinců. Spí ve dne i v noci v intervalech **10** [7·5-5·5] až **12** [tucet] minut.

Slon

Jejich spánek je ovlivňován prostředím (teplotou, vlhkostí, větrem i věkem). Obvykle spí v noci, nejčastěji mezi druhou a šestou hodinou ranní. Spí asi 2 [132-65-53-12] hodiny denně. Když jsou v ohrožení, vydrží nespát i 2 [56-36+42-60] dny. Vědci odhalili, že jednou za tři až čtyři dny uléhají k hodinovému spánku.

Lev

Ke spánku se ukládá spíš přes den. Pohodlně se natáhne a při spánku zavře oči. Délka spánku závisí na čase, který potřebuje k trávení. Je aktivní hlavně ráno a navečer. Horké dny tráví odpočinkem. Dokáže spát i 20 [třetina hodiny v minutách] hodin denně.

Zebra	3
Kůň	3
Ovce	4
Kráva	5
Koza	5
Bobr	8
Šimpanz	8
Delfín	10
Pes	10
Husa	11
Holubice	11
Kočka	12
Sova	13
Lemur	16
Tygr	16
Ježek	18
Vačice	19
Koala	23

Zdroj:

PINTOS, Octavio a Martín IANNUZZI. *Spáči: povídání o tom, jak některé živočišné druhy spí a odpočívají*. Přeložil Jana Muriel PRETI. Praha: Dobrovský, 2022. Drobek. ISBN 978-80-277-1195-6.

